



Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet

Postboks 8036 Dep.
0030 OSLO

Postadresse:
Postboks 8059
Dep
0031 Oslo

Besøksadresse:
Tollbugata 20

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Telefaks:
24 16 88 01

Org.nr:
987 879 696

DERES REF

VÅR REF
13-01958-8.elr

DATO
27.9.2013

Bankkonto:
7694.05.12693

Høringssvar-endring i forskrift om fravær og permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordning

Tilsvarende regler i arbeidslivet

IMDi støtter forslaget om en utvidelse av omsorgspermisjon for deltakere i introduksjonsordningen fra 10 til 12 måneder, herunder en utvidelse av fars omsorgspermisjon fra 10 til 14 uker og en tredeling av omsorgspermisjonen. IMDi har selv påpekt utfordringer knyttet til 10 måneders omsorgspermisjon overfor BLD, jf. brev fra IMDi 14.8.2012, og mener de foreslåtte endringene vil bidra til at introduksjonsordningen følger reglene i det ordinære arbeidsliv i større grad.

IMDi mener at det samtidig er viktig å være klar over at deltakelse i introduksjonsprogrammet ikke er det samme som deltakelse i ordinært arbeidsliv på noen viktige områder. Deltakelse i introduksjonsordningen gir ikke rett til omsorgspermisjon med foreldrepenger, heller ikke opptjening av dagpengerettigheter. Introduksjonsdeltakere i omsorgspermisjon vil kunne motta sosialhjelp som avkortes hvis far eller mor for eksempel har en deltidsjobb ved siden av programmet. En lengre permisjon med en større kvote til far kan føre til mindre motivasjon for å beholde en deltidsjobb når lønnen avkortes mot sosialhjelp. Ved en tilstrebet likebehandling av deltakere i introduksjonsprogrammet og arbeidstakere blir det viktig å være våken for utilsiktede konsekvenser og resultat-ulikhet. Foreldre i arbeid og nyankomne innvandrere i introduksjonsprogram er to ulike grupper. IMDi foreslår derfor at konsekvensene av de foreslåtte endringene monitoreres nøye.

Kommunens rolle

Angående kommunens rolle i å bestemme når permisjonen skal tas ut, jf. punkt 3.2, i tilfeller der kommunen avgjør at foreldrenes avgjørelse er uheldig for kvalifiseringens kontinuitet:

IMDi er skeptisk til kommunens rolle i å bestemme når permisjonen skal tas ut. Dette harmonerer ikke med ordningen for arbeidstakere. Hvis dette forslaget opprettholdes mener IMDi det er viktig å presisere at dette er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven som kan påklages til Fylkesmannen. IMDi mener også at dette er et så inngripende vedtak at det påhviler kommunen en særlig informasjonsplikt og tilrettelegging for klageadgang.

Faktorer som kan påvirke ønsket effekt

Hvorvidt nyankomne innvandrere vil ønske utvidet fedrekvote velkommen er uvisst. IMDi kan imidlertid vise til en artikkel fra boken *Fedrekvoten. Og den farsvennlige velferdsstaten*. (Berit Brandth, Elin Kvande red. september 2013) om fedre født i utlandet. Denne gruppen, dvs. fedre med innvandrerbakgrunn som har opparbeidet seg rett til foreldrepenger, tar i snitt lengre omsorgspermisjon enn norskfødte fedre.

For ytterligere å bidra til kvinners deltakelse og aktivitet i programmet vil IMDi peke på økt behov for oppfølging av introdeltakere i permisjon når permisjonsperioden utvides og mor tar denne alene. Lange perioder uten norskopplæring/ arenaer for praktisering av norsk svekker progresjon i norsklæringen. Dersom det ikke blir gitt norskopplæring i permisjonsperioden kan det bli vanskelig å gjennomføre plikten til 600 timer innen 3-årsfristen, særlig ved flere permisjoner a 12 måneder. Det påhviler derfor kommunene å informere grundig om konsekvensene ved å ikke ta de obligatoriske timene innenfor treårs grensen. Eventuell opplæring i norsk under permisjonsperioden bør følge læreplanen, for at timene som tas teller i forhold til gjennomføring av plikten.

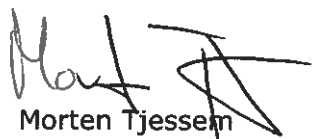
Det vises i høringsnotatet til at mangel på barnehageplass til barn under ett år utgjør noe av bakteppet for forslaget om utvidelse av omsorgspermisjon fra 10 – 12 måneder. Det vises også til at man ofte ikke får barnehageplass utenom hovedopptaket til kommunene.

Konsekvensen av dette blir at deltakere får et lenger fravær fra kvalifiseringen, og noen faller også ut av introduksjonsordningen. IMDi vil påpeke at en utvidelse av omsorgspermisjonen fra 10 til 12 vil avhjelpe situasjonen for deltakere med barn under 1 år, men ettersom rett til barnehageplass kun gjelder barn som fyller ett år innen utgangen av august vil utvidelsen trolig ha en begrenset effekt da mange barnehager ikke har kapasitet til løpende opptak. Barn som fyller ett år etter 1. september vil ikke ha rett til barnehageplass før året etter, før de er nesten 2 år.

En annen grunn til frafall etter endt fødselspermisjon kan være at mor ikke er beredt til å overlate ansvaret for barnet til barnehagen når det er 10 måneder (ref. dagens ordning). Med en tredeling av permisjonen må mor overlate ansvaret for barnet til far når det er 8-9 måneder. I Fafo- rapporten *Kvinner i kvalifisering 2011* bemerkes det: "I enkelte kommuner fortelles det om kvinner som kommer tilbake til program etter få måneder (for å ikke miste introduksjonsstønad), men er så trøtte og ukonsentrerte at de har lite utbytte av undervisningen". Hvor mange kommuner som gir slike tilbakemeldinger og hvor mange måneder kvinnene har vært i permisjon omtales ikke.

Det vises i høringsnotatet til, noe IMDi også erfarer, at noen kommuner velger å innvilge lengre permisjon enn det regelverket åpner for (uhjemlede permisjoner) for at fristen for introduksjonsprogrammet skal forlenges tilsvarende. Denne problematikken vil fortsatt være en utfordring etter den foreslåtte utvidelsen til 12 måneder permisjon, selv om utvidelsen trolig vil avhjelpe situasjonen.

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet



Morten Tjessem
fungerende regiondirektør
IMDi region Øst



Cecilie Sundby
seniorrådgiver
Seksjon for introduksjon og kvalifisering